

Dopisi

Dravsko polje

Hoče. Prosvetno društvo priredi na velikonočni ponedeljek ob treh popoldne in ob sedmih zvečer smešnico »Matija Matajev, junak iz naših krajev«. Odmore izpolni tamburaški zbor.

Slovenske gorice

Sv. Barbara v Slov. goricah. (20 letnica županovanja.) V nedeljo, 17. marca, je slavila vsa župnija in občina izredno slovesnost. Naš župan g. Josip Kajnih je obhajal namreč te dni 20 letnico, kar je bil prvič izvoljen za župana prejšnje občine Jablance, sedaj občine Korena, oziroma Sv. Barbara v Slov. goricah. G. Kajnih je eden najboljših županov v Slov. goricah in je splošno priljubljen radi svoje delavnosti in javnosti. Radi tega so ga občinarji izvolili za častnega občana in mu je bila podeljena diploma častnega občanstva. Slavnost se je vršila v domačem Društvenem domu. Na slavnost so bili povabljeni odličniki iz vsega okraja, bivša narodna poslanca, predstavniki drugih občin, korporacij in društev. Župan g. Kajnih je član okrajnega cestnega odbora, okrajnega kmetijskega odbora, ravnateljstva Okrajne hranilnice, predsednik krajevnih JRZ in Kmečke zveze ter raznih drugih društev in korporacij. Slavijencu, ki je

naš dolgoleten naročnik in sotrudnik, tudi »Slov. gospodar« iskrečno častita!

Sv. Urban pri Ptuj. V nedeljo, 10. marca, se je v naši šoli vršil prvi roditeljski sestanek, katerega se je udeležilo nad 250 staršev šoloobveznih otrok. Pogrešali pa smo take, ki še vedno ne morejo doumeti velike vzgojne naloge šole, še manj pa pomena dobrih odnosov med šolo in domom. Ti starši pač mislijo, da je šola docela nepotrebna ustanova, ne pomislijo pa, da s tem grešijo nad svojimi lastnimi otroci. Še vedno jim nešteti sramotni primeri — posledice slabe vzgoje — ne povedo ničesar. Sami sejejo upornost in popolno svobodomiselnost v srca svojih otrok. Tako naj nam ne bo prav nič čudno, da so pretepi, poboji in družinske žaloigre na dnevnem redu. Bolj kot kdaj poprej zahteva sedanja doba »celih« ljudi, katere pa bo vzgojil le tisti narod, ki se z vso trdnostjo oklepa svojih narodnih in verskih vzorov. Dom, šola in cerkev so tisti važni vzgojni činitelji, katerim se bo posrečilo vzgojiti rod, na katerega bomo ponosni, ne pa, da bi še dalje vzgajali narod »hlapceve«, sebi v pogubo in sramoto, drugim v posmeh. Nov rod bo prav takšen, kakršnega bo vzgojil sedanji rod. Starši, zavedajte se tega in svoje velike roditeljske dolžnosti, ki jo imate do svojih otrok.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Na velikonočni ponedeljek ob pol štirih popoldne uprizori Bralno dru-

štvo pretresljivo dramo »Osojski mutec« iz burne zgodovine Poljske. Sodelujeta tamburaška godba in pevski zbor.

Ptujsko polje

Sv. Marjeta niže Ptuja. Učenci naše kmečko-nadaljevalne šole in gojenke gospodinjkega tečaja so v nedeljo, 3. marca, naredili skupen poučen izlet z jutranjim vlakom v Mursko Soboto. Vodja izleta je bil g. šolski upravitelj Geč. Ob prihodu v Mursko Soboto so izletniki najprej zadržali v tamošnji župnijski cerkvi svoji nedeljski verski dolžnosti, nato so odšli v Benkovo tovarno mesnih izdelkov. Po tem ogledu so se podali v Rakičan na novo kmetijsko šolo. Ogledali so si hleve za govedo, konje, svinje in prostore za perutnino, dalje žitnico in strojnico. Zatem jim je v šolski dvorani g. inž. Padar priredil skioptično predavanje. Hitro so si še ogledali moderno opremljeno učno sobo, spalnico gojencev in delovno sobo, nakar so se morali posloviti in odhiteti na vlak. Gojenci in gojenke so se vrnili domov z lepimi vtisi in s še lepšimi načrti za bodočnost. Vsem, ki so imeli trud okrog tega poučnega izleta, najlepša zahvala!

Velika Nedelja. Ne smete si misliti, da nas je vzela ta brezkončna zima, ker ni nobenega glasu iz našega kraja. Baš nasprotno! Odkar imamo spet kaplana v osebi g. dr. Vinka Bevk, se je zadnji čas pojavila med mladino zelo velika razgibanost. Malokateri večer ni opaziti v društveni dvorani luči vkljub vsej petrolejski mize-

Zgled Finske je navdušil tudi vodstvo ameriške vojske, da je vpeljalo za zimski čas za vojake bele plašče

Pred najbolj izpostavljenimi točkami francoske Maginotove črte so postavili kletke s ptiči. Če bi ptič poginil, so na delu — plini

V moderni vojni se za prenašanje poročil namesto ljudi poslužujejo psov. Silka nam kaže psa, ko ravno preskoči žično oviro

Sedanja vojna je vojna tehnike, zato mora biti tudi vojaštvo temu primerno opremljeno. Tako se izgleda oprema angleškega častnika

jo spet spustil na pesek pa pogledal prestrašenega pisarja, »ta ne bo pojedel niti zrna soli več.«

Ko je pisar videl, kako je padla uvela roka na zemljo, se je ohrabril in dejal, obrnjen k Luku:

»Da, da! Voda ga je požrla. Ej Luka! Kdo je zdaj močnejši, jaz ali ti? Ali me boš zdaj ti ogoljufal? Ne boš. Hotel si z denarjem na oni svet. Ne boš, bratec, ne! Midva jih bova pojedla, tebe bodo pa vrane. Ugarkovič! Dobro išči, v nedirih mora biti.«

Cigan je z obema rokama razgalil mrtvecu prsa in ga pretipaval, pisar pa se je z rokami uprl v kolena, nagnil nad oba ter z ostrim pogledom sledil vsak cigana gib.

»No!« je dejal nestrpno. »Ali je kaj?«

»Čakaj! Tu je nekaj.«

»Ali je? Daj hitro, da vidiva!«

Cigan je privlekel usnjeno listnico.

»Ha! Daj!« je kriknil pisar veselo in segel po željno pričakovanem bogastvu.

»Oh! Oh! Kum, počasi! To je moje in tvoje,« se je zarežal cigan, da so se mu zasvetili zobje.

Oba sta počenila zraven mrtvega, stisnila sta glavi in prežala na ogoljeno listnico, ki je bila dovolj debela.

»Odpri!« je dihnil pisar.

Cigan jo je razgrnil, Mikica pa je naglo iztrgal, kar je bilo v njej, in je začel na kolenih s trepetajočimi rokami premetavati papirje. Sami rdeči listki, sami stari listki za volitve!

»A bankovci, bankovci!« se je razkačeno zadr. »Kje so bankovci? Nič! To ni nič! Smetje! Daj listnico!«

Mikica jo je iztrgal črnemu kumu, segel je noter na eno in na drugo stran, iztresel listnico v zraku. Nič! Nič! Nič!

»Kje so bankovci? Tu so bili!« se je drl pisar skoro jokavo.

Tedaj je zagnal listnico daleč od sebe, pokleknil je k mrtvecu in šepnil:

»Iščiva! Iščiva! Skril jih je drugje. Vem, mora jih imeti. Mora,« je zarjul.

Oba sta začela mrtveca slačiti; preiskala sta vsako krpico, vsak šiv, toda nič, nič in nič, našla sta mu edino črn železen križec na prsni.

»Nič,« je zaškripal pisar in ob pogledu na križ planil pokonci, kakor da ga je kača pičila. »Prekleti lump! Povej, kje imaš denar! Denar hočem, govori, govori, ali pa te bom —« je zapretel pisar s pestmi.

»Ubil ga ne boš, ni več potrebno!« je zmajal cigan z glavo. »Zakopal jih je nekje, miši jih bodo pojedle, zguba, zguba za naju. Daj mir! Pojdi, vrziva norca v vodo, da ga odnese!«

potomre do službe in — kruha.

Potrpežljivost nad vse. Neki cestni pometać je nekoč v Londonu s svojim vozičkom zašel v ozko ulico, ki je bila komaj za en voz dovolj široka. Z druge strani pa je v isto ulico prav tedaj privozil mlad pek, tudi z vozičkom svojega peciva. Eden bi moral vsekakor zapeljati nazaj, pa očitno nobeden ni računal na to: oba sta pogumno vozila drug proti drugemu. Ko prideta skupaj, obstane. Pometać mirno sede na ojnice svojega voza, vzame iz žepa pipo in ravnodušno začne puhati dim za dimom. Pek z druge strani vzame iz žepa časopis in ga prav tako mirno prebrava. Tako mine četrt ure. Oba še sedita vsak na svojem vozičku in čakata.

rji. Fantovski odsek ima redno sestanke in te- lovadne vaje. Dramatični odsek tudi pridno de- luje. Tako je prav! Saj zdrava mladina ne more mirovati. Zeli si razvedrila in zabave. Ako ne najde poštene in dobre, zaide v slabo. Želeti bi bilo, da bi se tudi ona mladina, ki tako rekoč še tava na razpotju in ne ve, ali bi krenila na desno ali na levo, pridružila Fantovskemu odseku ali Dekliškemu krožku. Prepričani smo, da iz take mladine, katera sedaj v postnem času prireja tiste zloglasne »žerovnice«, ki so združene s celo- nočnim pijančevanjem, kjer od začetka veselo poje harmonika, a zaključno besedo ima pa na- vadno nož in strel, ne bo nikoli kaj prida.

Mursko polje

Ljutomer. Vsem onim, ki bi še radi videli pre- lepo liturgično igro »Križev pot našega Gospoda Jezusa Kristusa«, sporočamo, da ga bo Prosvet- no društvo ponovilo še na velikonočni ponedeljek, 25. marca, in na belo nedeljo, 31. marca, ob pol- štirih popoldne v Katoliškem domu.

Haloz

Sv. Barbara v Halozah. Današnji časi bodo naj- brz prisilili sedanjí rod, da bo spet začel bolj upoštevati lan in konopljo. Nekdaj so se dekleta v zimskem času učila lepo presti in so nosila ob- leko iz domačega blaga tudi ob nedeljah. Sedaj se pa kupuje slabo blago po visokih cenah, lju- dje pa bolehalo, ker jih v trgovini kupljena ob- leka slabo varuje pred vremenskimi sprememba- mi. Lan smo nekđaj sejali dvakrat, in sicer po- leti okrog 25. marca, zimskega pa sredi avgus- ta, dočim smo konopljo navadno sejali okrog sv. Jurija, in to v bolj vlažno, dobro pognojeno zemljo. Sejmo lan tudi mi, napravimo si doma- čo, toplo obleko, pa bo manj prehlada in manj jetike, katere nekđaj nismo poznali, zato je pa bilo tudi mnogo več stotelnikov kot pa dandanes.

Sv. Barbara v Halozah. (Pomanjkanje krme in živeža.) V tej predolgi zimi se je vse porabilo, kar so ljudje pripravili za živino in zase. Ljudje, ki imajo še sedaj prazna poslopja, brez krme, tolčejo vinogradno rožje za živino, ker ni več kaj dati živini. Drugi si pomagajo na razne načine. Največja krivda je na suši, radi katere ni bilo dovolj krme. Tudi za ljudi ni mnogo boljše. Celo po kletih je ljudem zmrznil krompir, jabolka, zelje in repa, kar ni več užitno. Radi jabolka, ki so zmrznila in so trda še sedaj, se priporoča su- šenje istih v cimpeth v peči. Izvrtstvo se obne- sejo tako v peči posušena in nič ne zgubijo na dobroti. Svinjam bi zmrznjen sad bilo škoda po- kladati, ker se še vendar lahko uporabi za pre- hrano ljudi. Kdor ne verjame, naj poskusi. Ne- kateri, ki imajo že kopno, rigolajo, kopljejo, re- žejo. Kjer pa je sneg zmrznil in juga tudi ni, tam pa bomo okoli Aninega začeli šele rezati. Vse skupaj je iz tira, še zima ne zna več, do kdaj je njena pravica. Ničesar ne bomo zaslužili za ve- likonočno potico in pisanke.

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Upokojen je predsednik naše- ga okrožnega sodišča g. Janko Serbec in bil ob- enem odlikovan z redom sv. Save III. stopnje. — Zveza poljedelskih delavcev opozarja vse sezon-

ske delavce, ki so se lani vrnili iz Nemčije in pri- nesli s seboj marke, da se do 29. marca oglasijo v njeni pisarni ter ji javijo, koliko mark imajo v papirju in koliko v srebru, ker jih bo finančno ministristvo menjalo. Vsak sezonec naj prinese s seboj tudi potni list radi kontrole. — Žigovanje in pregledovanje sodov bo pri nas 11. in 12. aprila, 9. in 10. maja ter 7. in 8. junija. — Profesor VIII. skupine je postal veroučitelj na naši gimna- ziji g. Alojzij Šoštarec.

Otovec. Nekega dne je Čör Viljem preveč glo- boko pogledal v kozarec. V gostilni je iskal po- vod za prepir in pretep, pa ga ni našel. Nato je zapustil gostilno in iz zasede navall na Šantavec Štefana ter ga s kolom obdelal. Za podivjanost se bo pokoril štiri mesece v strogem zaporu.

Prosenjakovec. Voröš Štefan si je na lepem iz- mislil, da so ga orožniki po krivem zaprli in ne- usmiljeno pretepili, hoteč s tem oklevetati neke- ga službenega organa. Za neresnične govorice je bil obsojen na dva meseca strogega zapora in 240 dinarjev denarne globe.

Cankova. Minuli teden je na pravni fakulteti ljubljanske univerze diplomiral naš mlajši g. Jože Derkač. Castilamo!

Dolnja Lendava. Na Jožefovo je bila pri ve- černicah blagoslovljena zastava slovenske Mari- jine družbe, ki je stala nekaj nad 4000 din.

Kuzma. Pred dnevi je bil gozdni čuvaj Drobnič Martin, ki je lani septembra ustrelil posestniške- ga sina Pukl Jožefa, obsojen na 5 let in en me- sec robije. Soobtoženi Janez pa na 1 mesec stro- gega zapora pogojno za dve leti.

Sotina. Letošnja zima je bila res huda in je poleg velike gospodarske škode zahtevala tudi več človeških žrtev, ki so zmrznle. Prejšnji te- den so naši žrtev mraza, in sicer 79 letno Tere- zijo Krems. Pokojnica je bila zelo uboga in so jo hranili sovaščani.

Ivanovec. Prejšnji teden je posestnik Flisar Ivan po nesrečnem naključju padel na zledenelih tleh in si zlomil nogo. Ista usoda je v Puconcih zadela tudi dijaka Škraban Pavla.

Kobilje. Pred dnevi smo na tem mestu poročali, da je na pravni fakulteti v Ljubljani diplomiral naš domačin g. Pavle Berden. Toda ta pokle ga ni vesell, zato je 4. marca vstopil v bogoslovje oo. jezuitov. Bog ga kliče v obširen svoj vinograd, zato naj bo blagoslovljen njegov korak!

Savinjska dolina

Plašče najnovejše fazone, ima na zalogi tvrđ- ka Gusti Vračko, Celje, Kralja Petra cesta. Ne pozabite!

Galičja pri Celju. Kakor običajno vsako leto, tako bo tudi letos na velikonočni ponedeljek pri- podružnici sv. Kunigunde ob 10 slovesna sveta maša. Castilci sv. Kunigunde, pridite ta dan na ta prijazni hriček v kar največjem številu!

Šaleška dolina

Šmartno pri Slovenjgradu. Naša idealna mla- dina, organizirana večinoma v FO in DK, se pripravlja z vso vneino in doslednostjo na dan, ko bo spet položila vsakoletni obračun in poka- zala sad svojega truda v akademiji na velikonočni ponedeljek, 25. marca. Na sporedu je lepa igra »Izgubljeni raj«, nato pa materinska proslava z

zelo izbranimi simboličnimi (deloma domačih osnutkov) vajami ter prelepimi pevskimi točka- mi, ki jih bo izvajal šmarski pevski zbor z iz- bornim dirigentom, našim vsesplošno priljublje- nim g. kaplanom Mihelečcem Jožefom na čelu. Le vsi pridite, še bolj od daleč se potrudite, bo- gato bo vaš trud poplačan!

Sv. Križ pri Belih vodah. Pri romarski cerkvi smo že začeli s pripravami za popravilo. Belo- vaščani so zvozili že veliko peska v hrib — kar jim Bog plačaj! — da bomo lahko začeli takoj s popravilanjem, ko bo sneg skopnel. Do 16. ju- nija, ko bo pri Sv. Križu birma in toletnica, bi radi imeli cerkev popravljeno. — Z marcem je nastopil službo cerkovnika Melhijor Maze. Od- slej sme pobirati berjno za kriškega cerkovni- ka samo tisti, ki se bo izkazal za legitimacijo s sliko, potrjeno od župnega urada v Belih vodah.

Šmarski kraji

Šmarje pri Jelšah. Na velikonočni ponedeljek bo obhajal 80 letnico krepki, veseli, delavni in na duhu povsem čili Jurij Vreže, bivši ugledni po- sestnik na Bobovem med Šmarjem in Lember- gom. Rodil se je 25. marca 1860 na Lešah v žu- pniji Šmarje. Izučil se je mizarske stroke in je služil vojake v Stoiacu v Bosni. Priženil se je na Bobovo, kjer si je ustvaril s pridnim delom svojih rok in z umnim gospodarjenjem domačijo, katera je danes v sinovih rokah, daleč naokrog zgled v vsakem oziru. Dobri Jurij je živel 40 let v najsrečnejšem zakonu, v katerem se mu je ro- dil sedem otrok. Sin Ivan ga je nasledil na do- mačiji, Jurč je učitelj v Šoštanj, Franček je priljubljen starešina fin. kon. v Račah, dve hčerki sta v Šmarju in dve v Mariboru. Jubilant je bil vedno neustrašeno narodno zaveden in je dolgo let sodeloval pri gasilskem društvu. Po njegovem prizadevanju se je Bobovo otreslo štajercijan- stva. Jurij je bil mnogo let občinski odbornik ter sodni cenilec. Sončni večer svojega življenja pre- življa srečno in zadovoljno kakor malokateri oče, kateri je preskrbel svoje otroke. Na starost opravlja pri vseh svojih najdražjih fureže ter žganje- kuho in ga sprejemajo z odprtimi rokami, ko obiskuje svoje zgledno vzgojene otroke. Pri vsa- kem ostane nekaj časa in pomaga z rokami in nasveti ter je še vsem v visoki starosti v pomoč ter razvedrilo. Blagemu jublantu častita »Slov. gospodar«, za kojega razširitev je veliko storil, ki jubileju z željo: ljubi Bog ohrani veselega, zgovornega in še vedno delavnega Jurja do skrajnih mej človeškega življenja!

Sv. Križ pri Rogški Slatini. Pred kratkim je imela krajevna Kmečka zveza enodnevní tečaj, ki so ga vodili trije banovinski zastopniki z g. Al. Mihelečcem, senatorjem, na čelu. Govorili so o vrtnarstvu, sadjarstvu in živinoreji. To so naj- važnejše panoge našega kmetijstva, ker imamo v svoji sredini svetovno znano zdravilišče. Kmet- je in gospodnje so napolnili dvorano. Vidí se, da se naš kmet zaveda, da je v organizaciji moč, zato če hočemo doživeti boljše bodočnost, kujmo jo prav vsi v vrstah Kmečke zveze! — Tudi nam letošnja zima ni prizanesla. V najhujšem mrazu je padlo živo srebro na 32 stopinj pod ničlo. Lju- dje so bili že popolnoma zbegani. Primanjkovalo

Potem pa pometać le prekine molki in pravi svojemu nasprotniku: »Dragi prijatelj, posodi- te še meni časopis, ko ga boste prečitali. Jaz pa vam v zameno posodim pipo.« Nasprotnik je iz- previdel, da ne bo nič — in je odpeljal nazaj.

Stara jajca. Ko so po- pravljali majhno cerkev pri Assensu na Danskem so zidarji v dveh votli- nah v cerkvenem zidov- ju odkrili dve kurji jaj- ci, izmed katerih so bili enega vzdali leta 1400., drugo pa leta 1780. Obe jajci sta se popolnoma ohranili. Takšno vzdaj- vanje jajc v debele cer- kvene zidove je prasta- ra danska šega, ki je danes sicer ne praktici- rajo več.

Razdor med prostozid- darji. Iz Moskve poro- čajo, da je nemško-so- vjetska zveza med pro-

»Ne, ne, ne! Naj ga vrane skljuvajo!« je zavpil pisar.

»Seveda! Ali si nor? Da ga najdejo ljudje! Kdo ve, da je šel sam v vodo, da sva ga midva le hotela utopiti? To veva le midva. Ali pa ne bodo iskali kriveca? Ali te ni Jana videla v krčmi z njim? Da, čula je, da sta se kregala, obrisala ti je kri, ko te je Luka udaril. Nor si! Ali hočeš v ječo, na vislice?«

»Magari!« je tresnil pisar z nogo, »to mi je bilo zadnje upanje in me je ogoljufalo.«

»Oh!« je zamrmral cigan; »jaz pa nočem. Jaz sem cigan, siromak, pošten kovač. Pojdi, pojdi! Zanesiva ga tam v široko reko! Ko nimava midva nič od njega, naj imajo ribe!«

Pisar si je vendarle premislil. Bil je izvržek člove- štva, tisto zaradi vislic pa ni resno mislil.

Jezno in besno je pograbil mrtvega berača za noge, cigan ga je že držal za roke.

S težavo sta vlekla mrtvega skozi grmovje in trnje na kraj, kjer teče Sava po širokem koritu. Tedaj je za- grabil Ugarkovič berača kakor slamnjačo, ga vrgel z brega v vodo in zavpil:

»Srečno pot, Luka!«

Nekaj je zapljusnilo, voda se je zapenila, zavrtela, odtekla dalje in počasi odnašala mrtvo truplo beračevu.

Leto dni je že minulo od one noči, kar je Luka skočil v Savo. V Jelenju nihče več ni omenjal njegovega imena; zgnil je, kakor zgine spomladi kos leda v vodi. Sprva je seveda Jana pripovedovala, da je bil nekoč v Jelenju, a da je rekel, da ga ne bodo kmalu videli, ker da odhaja v daljni svet. Nato so ljudje dejali: Lahko je njemu iti v daljni svet, ker ima denar. Pozneje nihče ni več o njem spregovoril. Da, šel je v daljni svet brez popotnice.

Nekega dne je pripovedoval pijani starešina, da je Mara klicana na sodišče, da mora sama priti, z njo pa oče Martin. Bog vedi, kaj so napravili, so menili ljudje, Mara pa se je na moč čudila, ker ni imela nikoli s sodnijo opravkov.

Pa se je bilo čemu čuditi! Na sodišču je prišla z očetom pred sodnika in je našla tu gospoda župnika.

»Čujta, draga moja, kaj vama bom rekel tu pred gospodom sodnikom, da bo bolj držalo,« je začel župnik. »Leto bo in že več, kar je prišel k meni berač Luka in je dejal, da hoče na samem z menoj govoriti. Rad sem privolil. Sprva ni znal prav začeti. Rekel sem mu, naj kar od srca pove, ker mi duhovniki smo od Boga zato postavljeni, da po milosti božji razvezujemo grešnike grehov. Luka je sedel, pogledal v tla in dejal tiho: Velik grešnik sem in težko mi je v duši. Dalje ne morem nositi tega bremena. Vi mislite, da sem berač, pa nisem, ker

je drv ter tople obleke. Otroci dostikrat niso mogli k šolskemu pouku. Delavci so bili vsi zimo brez zasužka. Malokatera klet je bila varna pred mrazom. Zamrznilo je precej krompirja itd. Tudi divjačina je preživela zimo v velikem pomanjkanju. Srne so se ukrotile ter se bližale naseljem. Divji zajec pa se je celo tako udomačil, da je prišel v sredi zgoščene vasi pod gospodarsko poslopje kakat si hrano. Čudno je, kajne, da sta se pes in zajec v pojati pod gospodarskim poslopjem razumela. H kompromisu ju je prisilila ostra zima. Zajec je letos napravil ogromno škodo na mladem sadnem drevju. Primerno bi bilo, da bi v vseh krajih krajevske Kmečke zveze vložile prošnje na oblastva, da se mora zajca proglašiti za škodljivca. Sedaj imamo delo v sadovnjakih in vinogradih. V naših krajih je ponekod takšno podnebje, da ne uspeva žlahtna trta. V teh krajih gojimo samorodnico. Koliko se danes piše o samorodnici, da vsebuje strup, kakšen strup, pa ne pove noben list. Kvečjemu piše, da ima metilalkohol. Tudi mi smo mnenja, da je stokrat bolje gojiti žlahtno trto. V pre mnogih primerih tega ne dopušča zemlja. Poznamo ljudi, ki uživajo samorodnico že nad deset let, seveda zmerno, pa so vedno zdravi. Oblast naj bi gle-

dala na to, da se samorodnice že po obstoječih zakonih uporabljajo zgolj za domačo porabo, a da se prekrški ta uporaba strogo kaznujejo. Za škodljivca kmečkega življa pa naj se proglašijo zajec, pa ne samorodnica! — Naša dekleta so imela 4., 5. in 6. marca duhovne vaje. Vodil jih je g. kapucin iz Celja. Dekleta so se v teh dneh duhovno obnovila v prav lepem številu.

Laški okraj

Laško. Zima, kakor je bila letošnja, je bila v tem stoletju samo leta 1929. Precej hude zime so bile v tem stoletju še v letih 1901., 1905., 1907., 1917. in 1922. Kmetje so marsikje oškodovani radi ostre zime pri živini. Stiši se tupatam, da so v hlevih zamrzili mladi prasci. Nujno potrebno je, da bi oblast zopet s cementom po znižani ceni podprla kmete, kajti hlevi so marsikje v zelo slabem stanju in propadajo. Živina je zadnji čas precej pridobila na ceni. Radi slabe lanake letine za krmo in pa velikega izvoza v zadnjih mesecih pa sedaj ni na sejmih lepe pitane živine. Na dveh volah v okraju, in sicer v Razborju in Sv. Miklavžu nad Laškim, se vršita tudi kmetijsko nadaljevalna tečaja.

Kmečka trgovina

Se o zadružni prodaji živine

O zadružni prodaji živine smo že parkrat pisali. Priobčili smo tudi natančen obračun prodane živine iz Gornje Radgone. Danes pa hočemo v izvlečku povedati, kako se je obnesla zadružna prodaja živine v Prevaljah. Zadruga v Prevaljah je namreč preko Kmetijske osrednje zadruge v Mariboru izvozila vagon živine na Dunaj. Izvožen vagon živine je štel 12 glav, ki so skupno tehtale v Prevaljah 8500 kg, na Dunaju pa 7167 kilogramov. V tem primeru je izguba na teži zelo velika, kajti znaša pri komadu 111 kg. Skupni stroški izvoza so znašali 5495 din, ali povprečno pri na Dunaju ugotovljeni teži 77 par pri kili. Živina se je plačala po sledeči ceni: 3 bikli (prima), težki 1891 kg, po 8 din kg žive teže; 1 vol (prima), težak 597 kg, po 9.25 din; 7 volov (prvovrstni), težki 4094 kg, po 8.50 din kg; 1 vol (drugovrstni), težak 585 kg, po 7.25 din kg žive teže. Za vagon živine so kmetje prešli na Dunaju 59.690 din, po odbitku stroškov pa 54.195 din, ali povprečno pri doma ugotovljeni skupni teži 8500 kg 6.37 din kg žive teže.

Lanena prediva primanjkuje

Lanena prediva, ki je potrebno naši domači industriji kmalu ne bo več, ker so vse zaloge porabljene. Doslej smo največ uvozili lanenega prediva iz Nemčije, katere je pa že v začetku sedanjega vojne ustavila vsak izvoz lanenega prediva. Sedaj naši industriji ne kaže drugega, kot upoštevati in uporabljati bombažno predivo iz francoskih in angleških tržišč.

Pri pomanjkanju lanenega prediva se nam vsiljuje vprašanje, ali bi istega res ne mogli pridelovati doma? Doslej je naša industrija kupovala

predivo drugod, za domače se pa ni brigala, dastiravno bi ga mnogi kmetje, ki še pridelujejo lan, bili iz srca radi prodali. Kmetje bi tudi mnogo več lana sejali, ko bi vedeli, da bodo laneno predivo pozneje res lahko prodali. Naj torej naša industrija organizira pridelovanje in trgovino z lanom, s čimer se bo pomagalo našemu kmetu, pomagano bo industriji, denar pa bo ostal doma.

Cene lesa

Na slovenskih železniških postajah je kubični meter lesa v vagonskih pošiljkah imel sledečo ceno v dinarjih:

Smaraka in jelka: hlodi I. in II. 240—310, brzojavni drogovi 190—220, bordonali 290—320, filerji 5/6 270—290, tramii ostalih mer 255—315, škorete konične od 16 cm dalje 535—565, paralelne od 16 cm dalje 615—675, podmerne od 10 do 15 cm 550—570, deske plohi konični od 16 cm dalje 475—535, paralelne od 16 cm dalje 505—555.

Bukev: hlodi od 30 cm dalje 110—130, hlodi za furnir od 40 cm dalje 200—220, deske plohi naravnih neobrobjeni 250—280, ostrorobi 420—490, parjeni neobrobjeni 320—360, parjeni ostrorobi 530—620.

Hrast: hlodi od 30 cm dalje 200—320, bordonali 750—850, deske plohi boules 830—930, neobrobjeni 730—780, ostrorobi (podnice) 800 do 900, frizli širine 5, 6 in 7 cm 700—780, širine 8 do 12 cm 800—900.

Ostali les: neobrobjeni plohi brestovi 680 do 760, javorjevi 670—750, jesenovi 710—760, lipovi 610—660.

Železniški pragi 2.60 m dolgi in 14×24 cm v premeru: hrastovi 40—45 din, bukovi 20—25 din komad.

imam denarja več, kakor si ljudje mislijo. Od rojstva sem nesrečen, za nič na svetu, ne vem ne za očeta ne za mater. To me je bolelo, hotel sem biti človek kakor drugi, miren, dober človek. Trdno sem veroval, da me more rešiti le ena sama duša na tem svetu — Lončaričeva Mara iz Jelenja. Ne vem, kako je prišlo to name, ali tako je in moja misel se ne bo nikoli spremenila. Da bi jo dobil, sem si izmislil razne zanke in mreže. Hotel sem najprej dobiti njenega očeta Martina v svojo pest, da bi mi bil dolžnik, pa da bi dobil hčer. Prišli so mi slabi tovariši in so mi slabo nasvetovali. Martinu je poginila živina, Martinu je pogorel hlev — to veste — a vse to zaradi mene. Res je, nisem jaz tega storil niti nisem za hudobijo prej vedel, prisegam vam na živega Boga, ki tu pred menoj stoji, toda bilo je zaradi mene in greh pada na mojo dušo. To je bilo tako prirejeno, da bi postal Martin siromak, da bi se omeščal, to vse je bilo zaradi Mare. Toda ko sem videl oni ogenj in ono bečo in one solze, me je pograbilo nekaj za srce in preklel sem sebe. Hotel sem vse popraviti. Dajal sem Mari ves svoj denar, sebe, dal bi bil svojo dušo, svojo kri. Ni hotela, ker je drugega ljubila. Vidite, kar je nesreči namenjeno, ne more nesreči uiti. Zdaj je srečna in Bog jo blagoslovi! Ampak jaz tega dolga ne smem na svoji duši pustiti. Nate, tu v tem papirju je osem sto goldinarjev. Moji so, niso ukradeni. To moram Martinu dati, ker je

zaradi mene trpel mnogo škode. Prosim vas, gospod, storite to za mojo grešno dušo! Ko mine leto dni in če mene tedaj ne bo nazaj, vedite, da me ni več! Tedaj pokličite Martina in Maro na sodišče in dajte jima ta denar in povejte jima, kar sem vam rekel. Prosite ju v imenu križanega Jezusa, naj vzameta denarje, naj jih obrneta za Marinega sina, in da moja duša ne bo imela mira, če denarja ne sprejmeta! Želim jima vsako srečo, samo naj vsako leto na moj god pomoli družina za mojo grešno dušo in naj tudi sina naučijo zame moliti! Tako je govoril Luka, jaz sem ga še opominjal, on pa je položil denar na mizo in mi je rekel zbogom in je šel. Minulo je leto, tukaj imata denar in recita z menoj: Bog se usmili Lukove duše!

Od onega dne molijo srečni ljudje v Pavlekičevi hiši vsako leto na Lukeževo za berača, zaradi katerega so dosti hudega pretrpeli, ki pa je hudo pošteno popravil, in mnogokrat se meša v molitev solzica...

*

Bil je mrzel zimski dan, zrak se je kadil od mraza, sonce je žarelo skozi to belo meglo kakor rdeča razbeljena krogla, povsod je ležal visok, s trdo skorjo pokrit sneg, po vseh lužah in potočkih se je bleščal led, tudi sama reka Sava je tekla pod ledom; ves svet je zamrznil, komaj si mogel dihati.

Drobne gospodarske vesti

Zahteva po zvišanju cen izvoznim svinjam. Reja izvoznih svinj se čimdalje manj izplača. Cena koruze, s katero se v glavnem svinje pitajo, je poskočila skoraj za 40%, cene v Nemčiji, kamor gre tedensko okrog 3500 svinj, so pa ostale na isti višini kot prej. Radi tega bi se morala dvigniti cena svinjam vsaj na 12 din kg žive teže.

Draginja v Italiji raste. Korporacijski minister Ricci je na seji ministrov, kjer je bil navzoč tudi Mussolini, poročal, da so se cene industrijskih izdelkov od avgusta 1939 pa do marca 1940 povzdale za 69%. Cene mesa in mleka so se zvišale za 25%. S tem v zvezi so sklenili, da bodo s 25. marcem zvišali plače delavcem za 10—15%.

300 vagonov moka in 200 vagonov otrobov je kupil »Prizad« za izvoz v Nemčijo. Moko je plačal Prizad povprečno po 310 din stot. Blago bo odposlano v Nemčijo po Donavi.

Razstavi vin v Ptuj in Ljutomeru sta lepo izpadli. V Ptuj je bilo razstavljenih nad 170 vzorcev, v Ljutomeru pa 188 vzorcev. Kar se tiče kakovosti vina so Ljutomerčani prekašali Ptujčane. Ob priliki razstave vin je bilo sklenjenih tudi mnogo vinskih kupčij, in sicer v Ptuj za okrog 300 hl. Najnižja cena v Ptuj je bila 3.50 din liter, vsa ostala vina pa so bila dražja.

Cene goveje živine po sejmih

Volli. Lemberg 5.50—6.50 din, Brežice 5.50 do 6 din, Novo mesto prvovrstni 6.50—7 din, ostali 5.50—6 din, Ljubljana prvovrstni 6.50—7 din, ostali 5.50—6.50 din, Kranj prvovrstni 7 din, drugovrstni 6.50 din, tretje vrste 6 din, Zagreb prvovrstni 6—8 din, ostali 5—6 din, junci za vožnjo v Zagrebu 5—7 din kg žive teže.

Bikli. Zagreb 6—7.25 din kg žive teže.

Krave. Lemberg 4—5 din, Brežice 4—5 din, Novo mesto 4—5 din, Ljubljana prvovrstne 5.50 do 6 din, ostale 4—5 din, Kranj prvovrstne 5.75, druge vrste 5.25, tretje vrste 4.75 din, Zagreb 4.50—6 din, klobasarice 3.50 din kg žive teže.

Telice. Lemberg 4.50—5.50 din, Brežice 5 do 5.50 din, Novo mesto 5—6 din, Ljubljana prvovrstne 6—7 din, ostale 5.50 din, Kranj prvovrstne 7 din, drugovrstne 6.50 din, tretje vrste 6 din, Zagreb 5—7 din kg žive teže.

Teleta. Lemberg 5.50—6.50 din, Brežice 5—6 din, Novo mesto 5—6 din, Ljubljana prvovrstna 7—9 din, drugovrstna 7—8 din, Kranj 7—8 din, Zagreb 5.50—7.50 din kg žive teže.

Goveje meso. Brežice 10—12 din, Novo mesto 12 din, Ljubljana 10—14 din, Kranj 10—14 din kg.

Telečje meso. Novo mesto 14 din kg.

Goveje kože. Brežice 14 din, Novo mesto 18, Ljubljana 14 din, Kranj 14 din kg.

Telečje kože. Brežice 18 din, Novo mesto 20, Ljubljana 19 din, Kranj 18 din kg.

Svinje

Plemenske. V Kranju mladi pujski 7—8 tednov stari 160—260 din komad, v Zagrebu nepitane svinje 7—9 din kg žive teže.

Pršutarji (proleki). Lemberg 10 din, Brežice 7.50 din, Novo mesto 7 din, Ljubljana 9—9.50 din, Kranj 8.50—9.50 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Lemberg 13 din, Brežice 10 din, Novo mesto 8.50 din, Ljubljana 10

stozidarji po svetu povzročila dokaj nevolje, ki zavzema vedno ostrejšo oblike. Zelo močna skupina neruskih prostozidarjev namreč dolži Moskvo in ji očita, da je s to zvezo izdala mednarodno prostozidarstvo in svobodomiselnost ter grozi, da bodo njeni predstavniki odložili vsa častna mesta v predsedstvu internacionale. Sovjetski brezbožniki pa zahtevajo od svojih tovarišev po inozemstvu, da morajo brezpogojno opustiti vsako kritiko sovjetske zunanje politike; ako bi se obotavljali ugoditi tej zahtevi, jim bo zveza brezbožnikov uknila vse podpore, ki doslej niso bile skromne.

V 19. stoletju je bilo približno 364 potresov, vsak izmed teh je zahteval povprečno 4000 smrtnih žrtev.

(Konec sledi)